

Soạn văn lớp 6 bài Mưa (Trần Đăng Khoa)

I. Đọc hiểu văn bản

Câu 1. Bài thơ tả cơn mưa ở vùng nào và vào mùa nào?

Con mưa được tả qua hai giai đoạn: lúc sắp mưa và lúc đang mưa. Dựa vào thứ tự miêu tả, em hãy tìm bố cục của bài thơ.

Trả lời:

– Bài thơ tả cảnh cơn mưa rào mùa hạ ở vùng đồng bằng Bắc bộ, khi mưa thường có gió mạnh, sấm chớp.

– Bố cục bài thơ:

+ Phần 1 (Từ đầu đến ngọn mừng tôi nhảy múa): Khung cảnh trời sắp mưa

+ Phần 2 (tiếp đến cây lá hả hê): Khung cảnh khi mưa

+ Phần 3 (Còn lại): Hình ảnh người nông dân trong mưa

Câu 2. Nhận xét về thể thơ, cách ngắt nhịp, gieo vần trong bài thơ và nêu tác dụng đối với việc thể hiện nội dung (tả trận mưa rào ở làng quê).

Trả lời:

Bài thơ được làm theo thể tự do, cách ngắt nhịp tự do, linh hoạt

– Nhịp 1, 2, 3, 4 và chủ yếu là nhịp 2

→ Tạo nhịp điệu nhanh, dồn dập, sự ngắt quãng phóng khoáng như những hạt mưa rơi tự do.

Câu 3. Bài thơ đã miêu tả rất sinh động trạng thái và hoạt động của nhiều cây cối, loài vật trước và trong cơn mưa. Em hãy tìm hiểu:

a. Hình dáng, trạng thái, hoạt động của mỗi loài lúc sắp mưa và trong cơn mưa. Tìm những động từ và tính từ miêu tả và nhận xét về việc sử dụng các từ ấy.

b. Nêu các trường hợp sử dụng phép nhân hóa để miêu tả thiên nhiên trong bài thơ. Hãy phân tích tác dụng của biện pháp ấy trong một số trường hợp đặc sắc.

Trả lời:

a. Tác giả quan sát và miêu tả sinh động trạng thái, hoạt động của cây cối, loài vật trước và trong cơn mưa:

- Các con vật trước cơn mưa: mỗi trẻ, mỗi già bay, gà con ẩn nấp, kiến hành quân đầy đường
- Cây cối trước khi mưa: mía múa gươm, cò gà rung tai nghe, bụi tre gỡ tóc, cây dừa sải tay bơi, ngọn mừng toi nhảy múa.
- Trong cơn mưa: cóc nhảy chồm chồm, chó sủa, cây lá hả hê...
- Những động từ được sử dụng: hành quân, múa, rung tai, đu đưa... kết hợp với các tính từ: rói rít, trọc lóc, mù trắng, chốc chốc

→ Góp phần diễn tả sinh động cảnh vật lúc trời mưa

b. Phép nhân hóa được sử dụng rộng rãi, phổ biến

- + Ông trời mặc áo
- + Mía múa gươm
- + Kiến hành quân đầy đường
- + Cò gà rung tai nghe
- + Bụi tre tần ngần gỡ tóc
- + Cây dừa sải tay bơi

...

→ Phép nhân hóa khiến thế giới cây cỏ, loài vật cũng hoạt động đa dạng giống như con người. Điều này thể hiện óc quan sát, liên tưởng thú vị của tác giả.

Câu 4. Gần hết bài thơ chỉ miêu tả thiên nhiên, đến cuối bài mới xuất hiện hình ảnh con người:

*Bố em đi cày về
Đội sấm
Đội chớp
Đội cả trời mưa...*

Em hãy nhận xét về ý nghĩa biểu tượng cho tư thế, sức mạnh và vẻ đẹp của con người trước thiên nhiên trong hình ảnh trên.

Trả lời:

- Ông bố cuối bài trở thành người cha vĩ đại: đội sấm, đội chớp, đội cả trời mưa

– Hình ảnh người nông dân có tầm vóc lớn lao, tư thế vững vàng, hiên ngang như một vị thần sánh ngang với trời đất

– Trong cái nhìn trẻ thơ, người bố luôn luôn vĩ đại, mạnh mẽ và lớn lao.

II. Soạn phần luyện tập bài Mưa (Trần Đăng Khoa)

Câu 1. Học thuộc lòng đoạn thơ từ đầu đến Mù trắng nước.

Trả lời:

Học thuộc lòng bài thơ từ đầu đến mù trắng nước.

Câu 2. Quan sát và miêu tả cảnh mưa rào ở thành phố hay vùng núi, vùng biển, hoặc mưa xuân ở làng quê.

Trả lời:

Mặt trời đang chói chang bỗng chốc mây đen từ đâu ùn ùn kéo tới, che kín cả bầu trời. Gió ngày càng mạnh hơn làm cây cối nghiêng ngả, đu đưa, bụi bay mù mịt. Mấy chú chim vội vã tìm nơi trú ngụ, mọi người cũng như khẩn trương hơn trước cơn mưa sắp tới gần... Lộp bộp... lộp bộp. Những hạt mưa bắt đầu nặng hạt hơn, bầu trời giờ bị chắn bởi những lớp nước trắng xóa, chớp sáng loáng rạch ngang trời, để lại tiếng sấm rền rĩ, ồn ào. Cây cối lúc này nhảy múa hào hứng với màn nước mưa mát lạnh trời ban tặng...